

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo «Gorice». Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Po zborovanju „Zaveze“ jugo-slovanskih učiteljskih društev.

(Dopis iz učit. krogov.)

Gospod urednik! Ne pričakujte v tem dopisu popolnega in natančnega opisa XII. glavne skupščine tega važnega društva; ne, moj namen je le, podati kaj opazek.

Natančen popis sta priobčila oba slovenska dnevnikarja v Ljubljani: tržaška „Ed.“ pa je priobčila le kaj kratko poročilce, kateremu je pristavila: „Ob 1. in pol uri je bil banket s celo vrsto govoro... (tri pike!) tu je pa najbolje, da napravimo piko, ker bi sicer morali pisati žalostno poglavje.“

Tako „Edinost“. Tudi mi se ne strinjamo z vsem, kar se je govorilo in čitalo pri XII. skupščini „Zaveze“, a o žalostnem poglavju, katero bi morala pisati „Edinost“, ako bi hotela poročati o govori na banketu, nam ni nič znanega. Ker bi iz takega poročila morali sklepati čitatelji lista tržaškega, da se je zgodilo v Mariboru Bog si ga vedi kaj tako žalostnega, prosimo „Edinost“, ki je sicer tako gostobesedna ob raznih prilikah, da odpre tudi zdaj zatvornice svojega peresa ter vsuje iz njega ono žalostno poglavje, da ne pusti v temi in joku onih svojih čitateljev, ki nimajo prilike čitati drugih listov. Naše mnenje je: poglavje, žalostno, ali ne žalostno, na dan z njim in ne je skrivati v oblake. To imajo pravico zahtevati posebno oni kraški in istrski učitelji, katerim služi „Edinost“ kot politično evangelje.

To smo hoteli pribiti z namenom, da bodemo vedeli, pri čem da smo in da se pojmi zbistrijo. Sedaj pa k opazkam.

Pri delegaciji je omenjal predsednik nedostatkov, na katerih bolehajo nekatera učit. društva zato, ker ni pri njih krepke volje delavnosti.

Tajnik pa je povdarjal, da so najbolj pridna štajerska učit. društva, ker se najbolj gibljejo.

Torej naša goriška učit. društva niso šteta med najbolj pridna v delavnosti po besedah tajnikovih; ako bi pa poročevalec hotel biti odkritosrčnejši, moral bi bil poročati, da se odklikujejo v tem, da se najmanj gibljejo, posebno ono goriške okolice. Predsednik pa je tudi gotovo imel v mislih naše društvo, ko je

LISTEK.

V robstvu.

(Slepa ljubezen).

Maloruski spisal: — Marko Vovčok.

Tako je živela Vera ter delala brez prestanka brez odloga; in tako je minulo celo leto — kakor ura. Vedno na roboti! Gospa je bila taka, da ni pustila niti odpočiti se; vedno: delaj — delaj — delaj! Ko so bili pri delu, prišla je tudi ona k njim. Nosili so stolice za njo. Sedela je, pa se igrala s kartami, to je bila za njo najljubša zabava; sedela je, pa švignila z očmi: „Delajte, delajte! ne lenuhajte!“

Vera se je nekako odtrgala in šla obiskat staro bolno teto. Prav tega dne je bil tudi sejm v vasi. Videla je tu svoje tovarišice: kake ženice so bile! kako lepo oblečene! In košatile so se ter šopirile kot polne rože. Pri njih so bili možje in otroci. Eni so se igrali s konjičem, nekateri pa z orehi, večinoma pa so skakali v novih čevljkah in gledali vsakemu veselo v oči. Vera je stala tu v stari obleki — sama jedina... Ločili so jo bili od moža, njeni otroci so utru-

omenjal, da bolehajo nekatera na nedostatkih krepke volje v delavnosti. Želeli bi, da bi premišljevalo predsedništvo „Zaveze“ o uzrokih bolehnosti ter o načinu, kako nedostatke odstraniti.

Bolezen konstatirati, a ne navesti zdravila, kako jo ozdraviti, ne pomaga nič, ampak pušča se, da se bolezen širi in ves organizem okuži in ugonobi.

Pričakujemo, da se ne ostane na pol poti.

Resnici in pravici na čast, da se razmere morajo soditi tako, kakršne so, omenjamo nastopa tovariša g. Dubrovića iz Istre, kateri je konstatiral, da vlada v Istri sloga med učitelji in duhovniki in sicer ne na škodo nobenemu stanu, ampak v splošno korist in v prospeh šoli in narodu.

Temu pristavljamo, da kar velja v Istri kot splošno pravilo, da velja drugod vsaj deloma in da se to ne sme podirati, ampak puskiniti, da se sloga ohrani in še razširi s tem, da se morebitni uzroki odstranijo. Celo dr. Tavčar je moral priznati, da je na Štajerskem jako mnogo simpatičnih duhovnikov. Ali ne velja to tudi za Goriško?

Predsednik je trdil pri glavnem zborovanju, da učitelju prihaja včasih tesno prsico, ko vidi, da se posamezni učitelji odcepljajo od svojih tovarišev: pozabil pa je povedati, zakaj delajo tako; da je krivo n. pr. nekolegijalno (da ne rabimo hujše besede) postopanje onih učiteljev, ki nosijo zvoncec, da se pasamezniki odcepljajo; da sili nelogično in nefaktno postopanje večine — po pritisku voditeljev — k razcepljenosti.

Ako je menila „Edinost“ to poglavje, no, potem pa jo prosimo, naj le govori, ker bodemo govorili tudi mi, ker bi se v glavnem z njo strinjali.

Kdor h grehu molči, ga je deloma kriv: zato navedemo k temu poglavju, ki je res žalostno, nekaj opazek.

Tajnik g. Česnik je trdil, da na Kranjskem je sprejela narodno-napredna stranka učiteljske zahteve, zato je učiteljstvo po večini s to stranko.

Ako velja to pravilo na Kranjskem, veljati bi moralo logično tudi na Goriškem. Tu je „Slogina stranka“ na občnem zboru sprejela učiteljske zahteve — in učiteljstvo bi imelo biti s to stranko, ne pa z drugo, ki je še le kasneje se ustanovila ter tudi sprejela naše zahteve;

dili nožice, nagnili glavico, služeči gosposkemu plemenu. Oni niso imeli niti zabav, niti otročjih igrac, niti praznene obleke. In ko se vrne mati, ne prinese nič, da bi razveselila ter utolažila svoje otroke! Take misli so navdajale Vero. Tu pristopi k njej Ivanka, pa Mateja ali Evdoha, znanke, ki je skupaj pohajala z njimi; in prijazno jo pozdravljajo ter vprašajo po otrocih. Ta jej daje kolače, ona potice za nje. „Bog plačaj! zahvalim!“ reče Vera, ter se topi v solzah. „Bog vas ne pozabi, kakor vi mene niste pozabile!“

VIII.

Minulo je tudi drugo leto. Od moža nič sporočila: kakor bi bil padel v vodo. Vera je plakala in togovala. Naposled se nameni, da pojde k gospej, ker njej so dohajala pogostoma pisma.

Stopi v sobo. Gospa sedi in vedežuje iz kart, niti zapazila je ni. Vera se ozre okoli sebe; to je bila ista soba, kjer je stala ona kot nevesta (po poroki) lepo napravljena, ovenčana kot sveža cvetka — a zdaj?... O moj mili Bog! Tu stoji zdaj ostarela izmučena žena, vsa v skrbeh, plašna... Prišlo jej je na um: „Izgubljena moja mladost!“

ali pa bi moralo biti pač vsaj vsejedno, bodimo li pri eni ali drugi stranki. V resnici pa se postopa v tem pogledu tako, da je res žalostno; kje je logika?

Govornik o stanovskih zadevah pri glavnem zborovanju, g. Strmšek je prišel do sklepa, da učiteljstvo naj bi bilo nad strankami; da je lahko različnega političnega mišljenja, le na to naj gleda, da se pridruži le oni stranki, katera sprejme v program svobodno šolo.

Naravno je, da se ne sme siliti nikogar, da bodi brezpogojno strankar; svobodni šoli sliši svoboden učitelj, (a tu menimo mi pravo svobodo!) katerega ne sme vsakdo napadati radi drugačnega mišljenja. Ako bi se upoštevalo to pravilo, odpadle bi kmalu tožbe o bolehnosti in nedelavnosti! In učiteljstvo bi bilo kmalu složno na delu za šolo in svoj stan; sicer pa bode bolehalo na tej rakrani vedno bolj in bolj. Torej, caveat consules! Upajmo, da stori predsedništvo „Zaveze“ svojo dolžnost, da ukrene vse potrebno, da se razmere ublažijo in boleznim ozdravijo, da ne bode čez leto in dan primorano še bolj jadikovati. Komur je dano vodstvo v roke, naj ve, da ima dolžnosti in odgovornosti!

„Slovenski Narod“ je pribil v svojem poročilu, da „Zaveze“ ni pozdravil noben poslanec, ker menda celó nobenega štajerskih poslancev zraven bilo ni...

Kranjski poslanec dr. Tavčar je trdil, da deželni poslanci ne morejo delati čudežev, zato da ne morejo ugoditi vsem zahtevam učiteljstva, ker država noče nič dati....

Doslej pa ni nikdo spral madeža z narodno-napredne stranke kranjske, katere člen, g. Višnikar, je trdil v deželnem zboru, da so učit. zahteve pretirane. Pričakovali smo, da poskuša kaj takega dr. Tavčar, ali g. Hribar pri skupščini v Mariboru, a ni se zgodilo kaj takega.

„Učit. Tovariš“ je bil sicer takrat močno zropotal, a kakor se vidi, le pro forma.

Gosp. Gradišnik pa je trdil, da so celo nekateri poslanci proti večji omiki naroda, ker se potegujejo za 6 letno šolo.

To smo omenjali posebno zato, da se sodi skok, kateri se je napravil s tem, da je konečno napil ravnatelj Lapanje — državnim in deželnim poslancem! Po takih skokih pač ne more vzrasti stan do

Pokloni se gospě: „Milostljiva gospa, bodite tako dobri, povejte mi, kaj je z mojim možem na ptujem, kako živi?“

„Moj Bog!“ vzklikne gospa: „Vse mi je pokvarila zdaj! Da bi ti ne dočakala dobrega! — Kaj siliš v oči? Kaj hočeš?“

„Ali imate pisma od gospoda... kaj dela tam moj mož, Ivan?“

„Ali si modra! Mari gospod nema nič drugega pisati, kakor o tvojem možu; kako in kaj je z njim? Služi — pa je!“

„Ali se je privadil, milostljiva gospa; ali je zdrav?“

Tu vstopita gospodiča, poslušata in se režita, gospa se je razsrdila.

„Kaj pa misliš — zakriči Veri. — „Gospod mi bo pisal, ali je tvoj mož zdrav?! Ali si pijana, ali si tako navajena od mladega? Kar idi brž, idi! Zapodita jo!“

Gospodiča skočita ter jo pahneta skozi duri.

„Oh nič več ne bom videla Ivana, nič več čula o njem“ misli si Vera. „V nesrečni uri sva se spoznala in zvezala!“

Kake dve ali tri nedelje po tem pride list od Ivana. „Ali so živi, zdravi,

spoštovanja in uvaževanja, ampak do nasprotnega; je že tako, da kar se na jedni strani sezida, se koj na drugi podr. V tem tiči tudi kos žalostnega poglavja.

Krona vsemu zborovanju je bil govor ravnatelja g. Schreinerja: „Slomšek kot pedagog.“

Ta govor, katerega načel naj bi se držalo učiteljstvo sploh, je bil pač nele veselo, ampak tudi veleznamenito poglavje z XII. skupščine „Zaveze“, katero naj bi rodila obilo sadu.

XV. Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda.

(Konec).

Prvomestnik gospod monsig. Tomo Zupan se je v pozdravnem govoru spominjal apostola slovenskega, Slomškega, čegar stoletnica se je praznovala na Ponikvi. Ustanovil je Slomšek bratovščino sv. Cirila in Metoda v ta namen, da bi Slovence združil v eno slovensko družino. Ta naša šolska družina je ustanovljena na versko-narodni podlagi s Slomškovim smotrom, združiti Slovence v en slovenski dom. 150.000 družbenikov je združil Slomšek v svoji bratovščini, šolska naša družba pa jih že združuje nad 12.000. Mineva 50 let, odkar je poklical v življenje Slomšek svojo bratovščino, družba sv. Cirila in Metoda pa dopolnjuje 15. leto svojega delovanja. Proslavljajoč Slomškov spomin, želel je g. prvomestnik prospaha njegovu za vero in narod delujoči bratovščini, pa prospaha tudi „Družbi sv. Cirila in Metoda.“

Poročilo g. tajnika Žlogarja, ki je opetovano izzvalo navdušeno odobravanje, smo že priobčili.

K blagajnikovemu poročilu je še pripomniti:

Velikovsko šolsko poslopje je veljalo 36.413 gl. 17 kr. ter je popolnoma plačano. Tržaško šolsko poslopje je veljalo 19.000 gl. in je še dolga 8000 gl. Šolsko poslopje na Muti je veljalo 9000 gl. Družba je dobila posojilo 9000 gl. pri marenberski posojilnici Dolga je torej na poslopih 17.000 gl. Vrednost družbinih poslopij znaša 64.413. gl. 17 kr. Ako se dolg odšteje, pokaže se sedanja čista vrednost 47.413 gl. 17 kr. Vse družbino premoženje znaša 51.529 gl. 18 kr.

— piše — moji ljubi otroci, in ti ljubljena žena? Jaz vedno boleham; bil bi že umrl; ali zadržuje me še nada, da bom zopet videl vas in svoj rojstni kraj. Kako kaj živite? Spoštujte mater, moji ljubi otroci, ljubite se srčno! Naj vas Gospod vse blagoslovi! Ne morem vam poslati ničesar, dasi nosim srebrno obleko, vendar nemam nič. Včasih sedi gospod v gostilni, in tedaj moram celo stradati, ako mi ne dajo kaj dobri ljudje. Kaj se hoče! Komur ni bilo dobro z malega, mu tudi pozneje ne bo!“

„Tedaj je tvoja usoda tudi taka, kakoršna moja, Ivane moj!“ reče plakajoča Vera. Ko bi znala pisati, to bi ti pisala pisma brez konca in kraja, ter jih pošiljala vsak dan, a zdaj, komu naj se poklonim ter ga poprosim? Ali napiše tako tužno in resnično, kakor to čuti moje srce?“

In šla je prosit pisarja. „Dobro — napišem ti, a kaj mi daš za to?“

Pogleda ga; tako rdeč je bil in vesel; morda rad pohaja in vodko pije; ni upanja, da bi storil to po ceni.

„Koliko pa zahtevate, dobrodejec?“ vpraša ga.

„Koliko hočem? Daš dva goldinarja in četrt vodke.“

Poročilo blagajnika g. prof. Petelina se je vzelo odobruje na znanje ter je skupščina na predlog člana nadzorstva g. Oroslava Dolenca dala blagajništvu absolutorij.

G. Somrek iz Marenberga je prosil družbo, naj nadaljuje svoje delo za poddravske Slovence, katero je pričela z nakupom graščine na Muti. Nemštva namen je potisniti slovensko mejo preko Drave, in če pade slov. občina Sv. Primož nad Muto, imajo Nemci celi levi breg Drave v rokah. Nemci delajo s silno močjo. Vsi učitelji v dravski dolini dobivajo podporo od „Südmarke“ in „Schulvereina.“ S slovensko šolo na Muti se je pričelo ljudstvo oživljati in spoznavati, da je slovensko. Sledi naj šola v Marenbergu.

Navedel je govornik vzgled, s kakim pritiskom se dela na ponemčenje slovenske dece. Govornik je pri svojem nastopu na Muti kot katehet dobil povelje, da mora otrokom odvzeti slovenske katekizme! Ker se temu povelju ni odzval, naznanilo se mu je, da jih bo sicer odvezel učitelj ali pa obč. urad. Toda on se ni udal. Prišlo je na to isto povelje od okr. šol. sveta, in naposled še iz Gradca! Ker s tem še niso dosegli namena, izrekli so gospodje, da naj slovenski katekizmi ostanejo kot „nothbehelf“. Otroci niso znali ob njegovem prihodu slovensko ne brati ne pisati. Slovenske molitve jim je moral zapisati z nemškimi črkami, ako je hotel, da jih boro in se nauče molitvic. Izvajanja govornikova so vzbudila silno senzacijo. Kažejo pač, kako smo Slovenci glede šole v pravni Avstriji brezpravni.

Istotako tužno sliko je podal kanonik in župnik Treiber o koroških šolskih razmerah. Rekurzi občin Globasnica in Št. Mihelj za slovensko šolo leže pri ministerstvu že od l. 1892. Obljubilo se je Slovincem, da pride na Koroško nepristransko komisar poučit se o koroškem šolstvu. Ta komisar je prišel na Koroško ter se je v svoji nepristranosti postavil takoj na stran nasprotnikov slovenskih šol. Našel je, da je še vse premalo nemški, in tako bode na Koroškem zopet vse pri starem ostalo.

Dr. Tavčar je hotel pojasniti, ako je res, da šolsko poslopje na Muti ni uknjiženo na družbo in ako je velikovška šola res uknjižena na šolske sestre. Želel je, da se družbenemu dobrotniku Vrečku vzdaja in šola na Muti spominska plošča.

Predsednik in g. Treiber sta pojasnila, da je družba sv. Cirila in Metoda izvršila prvo slovensko uknjižbo na Koroškem na velikovško šolo.

V odbor so bili zopet izvoljeni gg. I. Murnik, M. Petelin, dr. I. Svetina in A. Zamejic; v nadzorstvo gg. O. Dolenc, M. Malenšek, F. Povše, F. Ravnikar in J. Vrhovnik; v razsodništvo gg. I. Gogola, A. Kalan, dr. Munda, dr. Stor in D. Žagar.

Vodstvu in odboru je skupščina izrekla zahvalo na trudoljubivem delovanju.

Prvomestnik je s slava-klici na cesarja povodom Nj. 70letnice zaključil

„Dobrodejec, bodite ljubeznjivi...“

„No, pa pojdi drugam, a nas pusti na miru.“

„No pišite, le pišite, Gospod z vami! Ivan pričakuje mojega lista.“

In jela je pripovedovati, a pisar je pisal. Več solz je potočila, nego je izrekla besed, in tako je plakala ubožica, da je pisar le z glavo kimal ter rekel: „Čujte žena! Daste mi samo dve desetici in četrt vodke!“

„Oj, dobrodejec! Bodite milostljivi, treba še pisati;... nisem povedala še vsega...“

„Napišem, napišem... da, o ti ne prinašaj dveh desetec, ni treba.“

„Kako to dobrotnik? Kaj pa hočete?“

„Nič!“ vzklikne pisar nekako nevoljno; ali takoj je utihnil ter dejal: „Kadar končam, pojdemo, izpijema ga vsaki kozarec na to britkost.“

„Zahvaljujem se za vašo prijaznost, ali pila ne bom. Naj vam izprosi Mati božja dobro srečo in zdravje! — Bog plačaj!“

(Dalje pride).

skupščino, ki je izvolila še deputacijo, da potom okr. glavarstva izrazi cesarju udanost.

Okrajno glavarstvo je na shodu zastopal g. komisar Schitnik. Konstatovati hočemo z zadovoljstvom, da orožniki od udeležnikov niso zahtevali svetinje družbe sv. Cirila in Metoda. Gospodje so se menda prepričali, da svetinje Marijine ter sv. Cirila in Metoda družbe niso nevarne javnemu redu.

Pri banketu na Hudovernikovem vrtu je vrlo svirala radovljiška godba, gg. učitelji so skrbeli za prelepo petje, topiči pa so na gričih okolu Radovljice naznanjevali, da zboruje v prijaznem mestu odlična naša šolska družba. Prvo napitnico je govoril prvomestnik cesarju, g. Luka Svetec se je zahvaljeval Radovljici za lep vsprejem, se posebno g. županu in g. dekanu, g. župan Roblek je napil družbi, želeč Slovincem edinosti, dr. Humiecki iz Sambora pa je napil slovanski kulturni ideji.

Po končnem banketu se je večina skupščinarjev odpeljala v prijazne Poljce.

Poročila na skupščini so vsem utrdila zavest, da treba s podvojenimi močmi na delo za obmejne naše brate.

Dopisi.

Iz Rihemberga, dne 18. avgusta 1900. — Na jako slovesen način praznovala je naša občina 70. rojstni dan Njegovega Veličanstva Fr. Jožefa I. Sinoči bili ste glavni vasi razsvetljani. Slišati je bilo veselo pritrkovanje zvonov, vmes pa streljanje topičev, kar je še več povečalo slavnost pozno v noč. Danes na vse zgodaj vzbudilo nas je iz sladkega spanja zopetno streljanje in milo pritrkovanje zvonov.

Ob 7. uri je bila slovesna sv. maša, katere so se udeležili slavno starešinstvo na čelu s svojim g. županom, gg. učitelja in c. kr. orožniki tuk. postaje. A slovesnost se je nadaljevala še popoldne. Gosp. župan je povabil vse udane gg. starešine, g. nadučitelja Poniža s svojimi pevci in gg. c. kr. orožnike ob 3. uri popoldne k banketu, kateri se je vršil v prostorih gostoljubnega g. Iv. Pečenka na Polju, po domače pod: „Hribom“ v čast Njegovega Veličanstva. Tu so se vršile razne vrste napitnice na Njegovo Veličanstvo cesarja Franca Jožefa I. V kratkih besedah sta pojasnila gg. župan in Makovec iz Brij zbranim pomen današnjega praznika, kar je še bolj ogrelo naša srca. Bog dal nam včakati še obilo takih dnevo! Hvala g. prireditelju županu Pavličič! Banket vršil se je prav lepo. Pevci so naš kratkočasili z lepimi pesmimi ves večer; vmes pa je bilo čuti veselo streljanje topičev iz bližnjega griča. Tako smo končali 70. rojstni dan Njeg. Veličanstva Fr. Jož. I., kateremu kličemo: Bog Ga ohrani mnoga leta!

Brzobjavna čestitka se je poslala presvitl. vladarju skozi roke dvor. svet. vit. Bosizia v Gorici.

Politični pregled.

Notranja politika.

Ministerski predsednik dr. Koerber je sklical pretečni petek ministerski svet, ki je trajal štiri ure. Dr. Koerber je poročal o avdienci pri cesarju. Listi poročajo, da se je v tej seji določilo, kako naj vlada postopa v najbližji bodočnosti. Ob jednem poročajo listi, da je povabil dr. Koerber k sebi načelnika mladočeskega kluba dr. Pacáka, da bi se z njim pogajal ter izvedel od njega, pod katerimi pogoji bi Čehi opustili obstrukcijo. Pa tudi vodje različnih levičarskih strank da pridejo te dni na Dunaj in tudi z njimi da se hoče dr. Koerber pogajati. Sicer pa prevladuje pri vseh strankah mnenje, da ne dovedo vsa ta pogajanja do zaželjenega uspeha. Kajti Čehi ne odnehajo niti za las od svojih zahtev. Oni pravijo, da ne opuste obstrukcijske taktike tako dolgo, dokler jim ne bode popolnoma zagotovljena jezikovna enakopravnost, ker so prepričani, da bi jih vlada gotovo koj zopet pustila na cedilu, kakor hitro bi se jej posrečilo parlamentarnim potom spraviti pod streho takozvane državne potrebe.

Vojna na Kitajskem.

Mednarodne čete so toraj že dospeli v Peking. To se je zgodilo dne 15. t. m. Kitajci so sicer pred mestnim zidom krepko odbijali napade mednarodnih čet,

naposled pa so se morali umakniti. Proti večeru so že Japonci prvi prodrli v mesto in za njimi so udre ostale čete. Takoj so obstopile poslaništva in oteel v istih se nahajajoče poslanike in druge inozemce. Poslanike so našli pri popolnem zdravju. Ob tej priliki seveda ni bilo brez krvavih spopadov in so Japonci zgubili okoli 100 mož, Kitajci pa trikrat toliko. Ko so mejnarodne čete dospele v Peking, so našle mej prebivalstvom popolno zmešnjavo. Ljudstvo je v velikem strahu pred mejnardnim vojaštvom, vsi boljši stanovi beže iz mesta. Uradništvo je razkropljeno, ministerstva zaprta. Kitajski dvor se je preselil že pred prihodom mejnardnih čet iz Pekinga v Heionfu, nekaj milj vzhodno od Pekinga, cesarica Cuši in cesar Kvangssü sta bežala že mnogo poprej; zlasti je v velikem strahu cesarica, ker ima slabo vest radi njenih tajnih ukazov proti inozemcem. V Pekingu pa so se ustanovile dve kitajski stranki, ena je za pogajanje s tuji, druga stoji na odločno sovražnem stališču nasproti inozemcem ter preti pomoriti vse, kar simpatizuje z njimi. Dvor, ministerstva, cesarico in cesarja je spremljala velika armada. — Podkralj Li-Hung-Cang se je obrnil do veselil s prošnjo, da bi imenoval kakega visokega kitajskega dostojanstvenika vladnim zastopnikom, kateri bi imel polnomoč pogajati se z veselilami. Ruski vladi je sporočil, da se Kitajska hoče pogajati z njo za mir, ako se odpove anekciji Mandžurije. Rusija pa o takih pogojih noče nič vedeti, ker ima svoje posebne kulturne interese ob reki Amur, tičoče se razvoja Sibirije.

Po najnovejšem poročilu: v Pekingu je po cestah in ulicah strašen boj in mersarsko klanje. En del Pekinga gori. Princ Young je zabil cesarici ubeg.

Poraz Angležev v Afriki.

Brzobjav poročila iz Lorenzo-Marqueza 18. t. m.: Burski general Dewet je ujel 4000 Angležev ter jim ugrabil 7 topov. Dewet je na to pozval angleškega generala Baden-Powella, ki strazi Commandoneck, naj se uda. Navdušenje med Buri je velikansko.

Domače in razne novice.

C. kr. namestnik grof Goëss v Gorici. Danes je prišel v Gorico c. kr. namestnik grof Goëss. Ta njegov prihod velja pripravam za vsprejem Nj. Vel. našega cesarja, ki pride baje 18. ali 19. sept. v Gorico.

Slovesno praznovanje cesarjeve 70 letnice se je vršilo 17. in 18. t. m. po celem našem cesarstvu.

Kakor se poročila od vseh strani naše avstrijske domovine, bile so letošnje svečanosti uprav velikanske. Predvečer cesarjevega rojstnega dne se je bliščal v milijonih in milijonih luči širom vse države; po vseh mestih so prirejali krasne razsvetljave in poveljevali vladarja v različnih izrazih ljubezni in spoštovanja. Naša slovenska domovina je bila med prvimi. Središče naše, bela Ljubljana, je bila v predvečer vsa čarobno razsvetljena. Tudi manjša slovenska mesta so bila krasno razsvetljena, povsodi po deželi pa so goreli velikanski kresovi, ki so označali ravno toliko plamen ljudbežni našega ljudstva do svojega vladarja. Drugod po državi, koder bijejo zvesta avstrijska srca, so povsod dajali ljudje izraza svojega čuta do cesarja. Najsijajniši pa je seveda bil cesarski Dunaj. Naša cesarska stolica je bila ta večer zares veličastno solnce, v katerem biva ljubljani cesar Franc Jožef I. in od tega solca so odsevali žarki po vsej državi. Ljudje, ki so bili ta večer na Dunaju, pripovedujejo, da kaj tako velikanskega še niso videli v svojem življenju. Vse mesto je bilo v eni luči. S posebno razsvetljevalno pripravo, takozvanimi „svitometali“ so bile razsvetljene vse glavne ceste in največja poslopja. Tako je bil 180 metrov visoki stolp katedrale sv. Štefana ves kakor v plamenu. Iz pritrjenega zrakoplova je bil električno razsvetljen cesarski dvor iz neba doli. Magistrat je bil razsvetljen s 15.000 električnih luči in v poslopju te največje mestne hiše v državi so bile dne 18. t. m. vzdane štiri spominske plošče. Vsa mestna poslopja pa so bila razsvetljena do nedelje. Naj zanimiveji pa je bil cesarski Prater, ta „zeleni Dunaj“ kakor ga imenujejo Dunajčani sami.

V tem Pratru so se prirejale te dni od 17. dalje velikanske veselice. 17. popoldne ob 4. uri je naznanilo začetek 70 strelav s topovi v Pratru, na kar je začelo svirati 30 godb naenkrat. Vse je vrela na te veselice. Po mestu samem je bila ta večer tolika gneča razsvetljavo gledajočega ljudstva, da je morala policija na konjih paziti na red. Policija je odredila, da morajo ljudje po eni strani ulic hoditi gori, po drugi strani nazaj. Nekaj posebnega je priredila za proslavo tvrdka Siemens & Halske. Nad tovarno za luči te tvrdke je žarel v električni luči 15 metrov visok in 12 metrov širok cesarski orel, v katerem je bil s am

meč dolg 5 metrov, in razsvetljen s 5000 električnih luči. Ob obeh straneh tovarne so se dvigali iz visokih stebrov gosti vodeni pari, v katerih so se s stoptikom pričarvale podobe iz cesarjevega življenja. — Tako se je slavil ta praznik v predvečer. Rojstni dan 18. t. m. pa je v rani uri zagrmelo po vsej širni državi iz topov in topičev znamenje, da je napočil za vsacega pravega Avstrijca veseli dan 70. letnega rojstva cesarjevega. Ob 10. uri pa so zapeli po celi Avstriji zvonovi, vabeči k slovesni sv. maši zvesto avstrijsko ljudstvo. In ob tej uri je molilo širom države ljudstvo za svojega ljubljene vladarja, proseč Boga, da Ga nam ohrani še obilico let. Glasil se je „Te Deum!“ v zahvalo Stvarniku in z glasovi zvestih podanikov družili so se vsi tisoči zvonov po državi, pojoči slavo Avstrije. Bil je to veličasten trenotek, kateremu so plapolje vsepovsod zastave svoj veseli pozdrav!

Umrl je včeraj v Gorici c. kr. deželni svetnik g. Alojzij Dell' Ara.

Premeščenja. Voditelj okrajnega sodišča v Kanalu deželni svetnik gosp. Matej Rutar je premeščen k okrajni sodnji v Gorici.

Viktor grof Attems, sin goriškim Slovincem dobro znan rodovine grofov Attems v Podgori, je izvršil vojaško akademijo v Dunajskem Novem mestu ter je imenovan poročnikom pri 14. dragonskem polku. Srčno čestitamo tako njemu kakor njegovim blagim roditeljem!

Za dekana v Kormin pride sedanjí župnik iz Šempetra ob Soči preč. gospod Josip Peteani.

Sankejionirana postava. Nj. Vel. cesar je potrdil postavo, katero je sklenil v zadnjem zasedanju naš deželni zbor glede ločitve katastrofalne občine Prvačina odokrajne občine Dornberg. Prvačina postane sama za se krajna občina.

Za „Šolski Dom“ v Gorici so darovali: Franc Marinič, župnik v Kojskem, 20 K — Bergine na Srpenici poslal dobitke pri igri preference 1 K 34 h — Jernej Kopač, svečar v Gorici, podaril sveč za 7 K 68 h. — Josip K., častni pap. kom. v Gorici; 20 K — J. G. v K. 20 K. Presrečno zahvalo izreka vsem darovalcem društven predsednik.

Obrtna in umetniška razstava v Gorici. Te razstave so se udeležili razstavljalci iz sledečih krajev: Iz goriškega mesta: 94 italijanskih pod 218 štev.; 10 Slovincem pod 11 štev.; z goriške dežele: 49 ital. pod 79 štev., 4 slov. pod 4 štev. Nadalje iz Trsta 64 pod 230 štev.; iz Istre 2 pod 3 štev.; s Kranjskega 1 pod 5 štev. iz Dalmacije 2 pod 11 štev.; iz Tirolskega 10 pod 14 štev.; iz družih avstro-ogerskih dežel 20 pod 66 štev.; iz Italije 85 pod 193 štev.; iz ostalega inozemstva 5 pod 10 štev. Izdelki zavodov „Šolskega Doma“ nahajajo mnogo pohvale od strani obiskovalcev obeh narodnosti.

Ponesrečen shod dr. Tume. — „Narodno-napredna“ stranka je sklenila, da se skaže hvaležna krčmarjem, ki so po njenem navodilu dali svoje podpise zasebnemu užitninskemu podjetniku mesto deželi, sklicevati shode po krčmah raznih vasij naše okolice. Se ve, da ta stranka pravega uzroka, zakaj da sklicuje shode, ne pove javno, nego da si poišče dostojniše oblike, pod katero sklicuje ona svoje shode. Jedna takih seveda nekoliko prearlatanskih oblik je bila notica v „Soči“, da se je predstavila pred dnevi dr. Tumu deputacija iz Vrtojbe ter ga prosila, naj za božjo voljo priredi shod v Vrtojbi ter osreči tamošnje prebivalstvo s svojo navzočnostjo ter jo obsenči s svojim veleudhom. In to se je tudi zgodilo. V nedeljo je bil v Vrtojbi javen shod — in na njem je metal dr. Tuma po svoji stari navadi „pesek v oči“. Ker je pa nekatere to preveč bolelo, so začeli protestirati — kar ni bilo dr. Tumu popolnoma nič všeč in mu je pogum kmalu zlezal v hlače.

Naš namen ni natančneje opisati ta shod — nego konstatirati, da ga je vladni komisar razpustil, ter da je velika večina zborovalcev odločno protestirala proti pisavi dr. Tumovih glasil „Soče“ in „Primorca“, ter se izrekla za krščansko načela.

Moj Bog, to je vendar-le smola, ako doživi dr. Tuma tak fijaško tam, kjer ga tako težko pričakujejo, kakor je to pisalo baš njegovo glasilo.

Kdo je impertinenten? — Kakor smo v našem listu omenili, se je bahalo dr. Tumovo glasilo, da je dr. Tuma pripomogel k ugodni rešitvi zadeve nadučitelja g. K. To lastno hvalo smo zavrnili ter povedali, kdo da je prav za prav pripomogel do ugodne rešitve omenjene zadeve. Dr. Tumovo glasilo pa nas imenuje impertinentne, samo zato, ker smo je postavili na laž ter dokazali, kako zelo da smrdi neopravičena lastna hvala. — Nam je bila ugodna rešitev g. K.-ove zadeve morebiti še poprej znana, nego patronom okoli dr. Tumovega glasila. Bili smo srečnega izida

te zadeve za g. K. veseli, a prišlo nam ni najmanj na um, da bi to obešali na veliki zvon, kajti prepričani smo bili, da gospodje, ki so v to pripomogli, niso iskali nobenih zaslug za-se, nego da so našli zadoščenje ježino v tem, da so zamogli koristiti svojemu bližnjemu. — Vprašamo torej: kdo je impertinenten, ali oni, ki si prisvajajo zasluge drugih, ali oni, ki govori resnico na podlagi neovrgljivih podatkov?

Kar pa kvasi dr. Tumovo glasilo o „Učit. Tov.“, iz katerega je bajne posnelo omenjeno vest, je popolnoma neumno in bi imelo kaj smisla le tedaj, ako bi bilo v „Soči“ omenjeno, da je posnela vest iz „Učit. Tovariša“. — Sicer bi pa morala „Soča“ tudi v tem slučaju, ako bi bilo v njej kaj poštenja, poročilo „Učit. Tov.“ popraviti ter povedati, da dr. Tuma v zadevi g. K. nima nobene zasluge, ter da je bil pri celi zadevi le peto kolo. Saj je „Soča“ vendar dr. Tumovo glasilo, ki mora glasom znane tajne okrožnice pisati le to, kar hoče izvrševalni odbor „nar.-napredne“ stranke, oziroma njegov predsednik dr. Tuma. Če tudi nismo mi v tej zadevi dr. Gregorčiča niti z jedno besedico omenili, zdi se dr. Tumovemu glasilu vendarle potrebno, da se tudi v njega zaleti. Značilno pa je za ljudi okolo „Soče“, da pravijo, da je vse, kar stori dr. Gregorčič, le njegova dolžnost, dočim je vse, kar bi storil dr. Tuma — tega zasluga. Ni li to impertinentno?!

V znamenju „šp, šp, šp“. — Prvi slučaj skrivnostnega delovanja „narodno-napredne“ stranke na Goriškem nam je prišel do znanja. Gori v Čepovanu je bilo. V neki krčmi so sedeli Tumovi „zaupniki“ v pozno noč, — do ranega jutra. Stikali so skupaj glave, šepetali „šp, šp, šp!“ in se pogledovito potajno, vihali brke in skleпали, kovali načrte. Došla je v Čepovan baš — „okrožnica“. Ko si gledal to družbo, si se nehoté spomnil one glasovite organizacije početkom tega stoletja, katero sta v povesti „Rokovnjači“ tako lepo opisala naša sloveča pisatelj Jurčič in Kersnik. Tudi tisti možje so takrat dobivali posebne „okrožnice“, v katerih jim je bilo strogo zabijano, pokoriti se poveljem — glavarja rokovnjačev in take okrožnice so oni temni možje potem razmotrivali v posebnih krčmah in zavetjih, nemalokrat celó v skritih skalnih duplih. — Toda k — frakciji „Čepovan“! Ko se je naša družba razšla, dospel je na svoj dom, pijan kot kanon — „zaupnik“. Bilo je zjutraj ob treh. „Zaupnik“, v redni tečasti, ki je že oblodil pol sveta in se naučil marsikaj lepega, je kmalu zaspal spanje pravičnega. Naenkrat pa se začuje trkanje, spočetka polahno, potem močnejše. Ker ni bilo nikogar odpirat, pristavi nekdo lesto in pleza k vrhnemu oknu, ondi pa odda nekaj belega odpršeni „zaupnikovi“, — kaj je bilo? Bila je v krčmi pozaljena okrožnica glavarja — vseh zaupnikov. Tako se je vršil ta znameniti zastanek naprednih v znamenju „šp, šp, šp“ — in plezanja po lestvi v pozni noči, oziroma v rani jutranji uri! Pri zaprtih durih, šepetajoč, hoče torej izvrševati „narodno-napredna“ svoje „napredno“ delo. Le njihovo glasilo je javno, drugo je vse tajno in skrivnostno! Bogue, ako delate za narod in njegov napredek, čemu ta zarota, čemu ta skrivnost? Na svetlo! Doli z masko! Mi vam ne zavidamo uspehov, ako so pravi! Po temnih zarotah se ne dela za javni blagor! Obzablujemo sicer, da se nahaja v našem narodu še toliko dovtetnih glav, ki gredo na lim sebičnim rovarjem, izkoriščujočim javno nerazsodnost za svoj žep, ali dopustili ne bomo, da se ta zarota širi v škodo naroda in razdira zares koristno delo. Ako je Bog naš narod na Goriškem že tako kaznoval, da mu je poslal par zlobnih demonov, ki ga zapeljujeja v pogubo, smatramo to za težko izkušnjo; skrbeti pa hočemo, da ta temna organizacija v znamenju „šp, šp, šp“! ne doseže svojega črnega namena. Vse pojave tega rovanja, ki se nam naznanijo, bomo objavljali.

Učiteljstvo in duhovščina. — Na XII. skupščini „Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Mariboru, se je učiteljska delegacija ob viharnem odobravanju izrekla za slogo med duhovništvom in učiteljstvom; slovensko učiteljstvo si želi z duhovništvom slogo. Nadalje je konstatovano, da po naročilu „Zaveze“ izdava Andrej Gabršček v Gorici „Knjižnico za mladino“ itd. — Na tej skupščini se je torej izreklo v se jugoslovansko učiteljstvo za slogo mej učiteljstvom in duhovščino. — Kako pa dela v „znamenju te sloge“ ravno — Gabrščekova „Soča“ in „njena“ stranka? Ali ni te „stranke“ delovanje najžalostnejše poglavje v našem narodnem življenju? In to je iste tega Gabrščeka „Soča“, komur je naročila „Zaveza“ izdavat — „Knjižnico za mladino“! Kje je torej pravo rodoljubje, kje — odjuznost, kje pa — absolutno dobičkolovstvo?

Zaupni shod v Podgori sta priredila predzadnjo soboto dr. Tuma in njegov vredni pobratim. Shoda se je udeležilo — 12 oseb. Po izreku nekega udeleženca je imel od tega shoda dobiček jedino — krčmar.

Tatvina v razstavi. Špiridion Skert, ki ima v razstavi svojo pivnico, je pustil v soboto zvečer na mizi 65 gld. v papirju in sicer samo za toliko časa, da je šel po naročeno steklenico vina, ko se pa vrne, ne najde več na mizi denara in do danes ni še znano, kdo bi jo bil izmaknil.

Strašna nesreča. Nekemu J. Schoberju v mesarskih ulicah je v soboto nekdo nataknil na okno v prličju slovensko trobojnico. „Il Friuli Orientale“ je zaradi tega nečuvnega zločina ves iz sebe. Šlastjo je pa ta list poročal, da so na Reki kaznovali pomorskega kapitana Derencina z 10 gld. globe, ker je v gledališču zvižgal, ko je neka igralka v igri „Il Bersagliere“ nastopila na oder z italijansko trobojnico, „Il Friuli Orientale“ pa naj bo prepričan, da mora prej ali slej v Gorici priti do tega, da bodo tudi po goriškem mestu svobodno vibrale slovenske trobojnice.

V proslavo 400 letnice. Kakor smo že zadnjič omenili, priredi se v Sežani velika slavnost v proslavo 400 letnega združenja naše pokrajine z deželami hiše Habsburške in pa 70 letnico rojstva Nj. Vel. cesarja. V ta namen razpošiljajo se sledeča vabila:

Patriotični gospodni oddelek društva rudečega križa v Sežani priredi v nedeljo dne 26. avgusta t. l. v hotelu „Pri treh kronah“ povodom 400-letnega jubileja združenja poknežene grofije Goriško-Gradišanske z Najvišjo Cesarsko hišo in v slovesno praznovanje 70-letnega rojstnega dne Njih. c. in kr. Apostolskega Veličanstva, presvilega cesarja Františka Jožefa I. „Koncertno veselico in ples“, h kateri slovesnosti najvljudnejše vabi veselilni odbor.

Godbo za koncert in ples oskrbuje iz posebne uljudnosti polkovna godba c. in kr. pešpolka baron Waldstätten št. 97.

Na večer bode splošna razsvetljava in umetni ognji.

Za goste iz Trsta je naročen za vrnitev poseben vlak, kateri ima v Nabrežini za goste iz Goriškega zvezo z vlakom 1012. Odhod iz Sežane o polnoči.

Slovesnost vrši se pri vsakem vrenemu.

Čisti dohodek je namenjen društvenemu zalogu.

O tej slavnosti dobili smo še sledeče: Sežana bode 26. avgusta t. l. vsa v praznični obleki. Sleherni občan trudi se, da čim več pripomere k veličastni in za sedanje čase velepomembni slavnosti. Županstvo je votiralo potreben denar v pokritje stroškov. Na Rajmundovem trgu stal bode veličasten slavolok s posebno lepim transparentnim napisom, na občinski hiši pa bodo drugi tudi pomembni transparenti. Zvonik — ta stoletni kazalec domače obrti — pokaže se še v posebni razsvetljeni občudovanja vredni lepoti. Kakšna bode pa Sežana isti dan, to bode videlo radovedno oko, uho pa bo slišalo milozvoneče glasove pri obhodu polnoštevne vojaške godbe.

Kako olepšan bode pa vrt, kjer bode koncert, tega ne povem.

Vsa županstva mislijo napraviti tisti dan pa še nekaj posebnega, politično važnega koraka.

Za goste iz Trsta in iz Goriškega je posebno dobro preskrbljeno, ker odide iz Sežane, v kateri bode od 23-29 avgusta naseljeno vse polno vojaščine, in ki ne bode dosti prostora za prenočitev, o polnoči poseben vlak v Trst.

Ta ima zvezo v Nabrežini z vlakom 1012, ki pelje na Goriško. Ta vlak sprejme vsacega, v vsak razred in z vsakovrstnim listkom. Ker je veselica — patriotična slavnost — odziv vsega okraja — upa se tudi na posebno mnogoštevilno udeležitev tako od strani priprostega državi in prestolu zvestega kraškega ljudstva kakor od drugih patrijotično mislečih veljakov.

Bralno društvo „Kras“ v Skopem odloži radi patrijotične slavnosti, ki bode v Sežani dne 26. t. m., svojo veselico, določeno za isti dan, na nedeljo 2. septembra.

Razglas. — Mestno prebivalstvo se opozarja na cesarsko odredbo z dne 15. februarja 1857. drž. zak. št. 33, vsled katere se morajo naznaniti policiji vsi ptujci, kateri se sprejmejo, če tudi le za jedno samo noč, v hotele, gostilne, prenočišča ali privatne družine. Za ptujca se mora smatrati vsakdo, ki nima svojega bivališča v obsegu mesta, ne glede na to, če je morda pristojen v Gorico. Ptujci se naznanjajo s posebnimi napovednimi listki, katere oddaja policija brezplačno. Vsak ptujec je dolžan izpolniti tak list točno in lastnoročno, tisti pa, ki mu da prenočišče, mora izročiti, oziroma skrbeti, da se izroči ta list policiji najpozneje do 8. ure zvečer, ali če ptujec pride po noči, najpozneje do 9.

ure zjutraj, za kar je odgovoren vsak sam. Ako bi se kak ptujec iz bodisi kacega razloga branil izpolniti napovedni listek, je obvezan tisti, ki mu da prenočišče, obvestiti o tem takoj policijo, ker bi ga zadela drugače kazni se zaporom. Neresnični podatki se kaznujejo po § 320 kazenskega zakonika se zaporom do jednega meseca, opuščenje naznanila, prepozna izročitev napovednih listkov in pomanjkljivo izpolnenje istih pa z denarnimi globami do 200 kron, ali se zaporom do 14 dni. Policijskemu osebju je naloženo, naj strogo pazi, da se ti predpisi točno izvršujejo ter da nadzirava, če treba, tudi prenočišča sama. Od c. kr. okr. glavarstva. V Gorici, dne 16. avgusta 1900. C. kr. dvorni svetnik: Bosizio.

Slomšekova ustanova. — Na predvečer Slomškovih slavnosti so se zbrali v Ponikvah ponikljanski akademiki in srednješolci ter se zjedini v tem, da zasnujejo sledečo ustanovo v čast Slomškovega spomina. Na predlog Ponikvoljane Františka Podgorška, magistratnega policijskega svetnika v Ljubljani, ustanovi se trajen zaklad za „Slomškovo ustanovo“. Vsak Ponikvoljan vplača letos nek prispevek, s katerem se položi temelj ustanovi. Od 1. januarja l. 1901 naprej, pa doplačuje mesečne in letne prispevke v svrhu pomnožitve zaklada. Kadar bodo obresti zaklada znašale 200 kron na leto, razpiše se ustanova, do katere bodo v prvi vrsti imeli pravico revni ponikljanski dijaki, za temi pa tudi dijaki iz ostale Slovenije. Na čelu tej ustanovi je g. František Podgoršek sam, kateremu je pošiljati prispevke. — Bog živi rodoljube; njihova zasnova naj bode v hasek naši narodni prosveti!

Gospodinjstva šola c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani pod vodstvom č. sester redovnic prične nov tečaj 1. oktobra t. l. Pouk, ki je slovenski, traja 1 leto. Gojenke stanujejo v zavodu ter je njih število omejeno na 12. Pouk zavzema vse stroke gospodinjstva: kuhanje, šivanje, pranje, likanje, dela v blevu in na vrtu, mlekarstvo itd., vrhu tega pa tiste šolske predmete, ki so potrebni za popolno izobrazbo gospodinj na kmetih. V šolo se sprejemajo vsaj 16 let stara dekleta, ki plačujejo po 14 gld. na mesec za hrano, stanovanje in vse drugo potrebno.

Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest parov nogavic, 10—12 žepnih robcev, šest kuhinskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu; ako ima ktera več obleke, jo sme prinesiti s seboj.)

Deklice, ktere hočejo vstopiti v gospodinsko šolo, morajo:

1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih, se more dovoliti sprejem mlajših učenk;
2. znati čitati, pisati in računati;
3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
4. predložiti obvezno pismo starišev ali varuha, da plačajo vse stroške;
5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

Prošnje za sprejem, katerim je treba priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo starišev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 15. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

V prvi vrsti se sprejmo v gospodinsko šolo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; ako pa bo v šoli prostora, sprejemale se bodo tudi prisilke iz drugih dežel.

Hrvaščina v Poreču. — Ivan Kosinovič v Novivasi pri Poreču je postavil na grob svoje umrle soproge spomenik s hrvaškim napisom. Dasi mu je to dovolila politična oblast, vendar je dal poreški župan samooblastno odstraniti spomenik in ga postaviti na cesto, edino radi tega, ker ima spomenik hrvatski napis, dočim so vsi drugi italijanski. In Hrvat domačin Kosinovič mora utakniti v žep to gorostasno razžaljenje?

Nova zašnica štajerskim Slovincem. Celjska „Domovina“ poroča, da je državni pravdnik Ekl imenovan deželni sodnim nadsvetnikom na celjskem okrožnem sodišču; državni pravdnik pa je postal dr. Bayer. Drugo izprazneno mesto sodnega svetnika pri tem sodišču pa je dobil sodnik iz Slov. Gradca pl. Sokol(l). V Celje je prišel za namestnika državnemu pravdniku dr. Bosček (Božek) iz Ljubnega. Ta imenovanja so taka, kakor da Celje ne stoji na slovenskem Štajerskem.

Ruski car pride, kakor poročajo listi, v Pariz vkljub grožnji anarhistov, da je on zdaj prvi na vrsti za italijanskim kraljem in vkljub shodu, ki ga hočejo obdržati v Parizu anarhisti. Dan

prihoda carjevega še ni določen, vendar sta označena dneva 15. ali 17. september za ta obisk. Pariz bode carju pri tej priliki priredil svečani vsprejem.

Avstrijsko brodovje v Kini. — Štiri vojne ladije: „Zenta“, „Cesarica in kraljica Marija Terezija“, „Cesarica Elizabeta“ in „Aspern“ so namenjena za vojno sodelovanje na Kitajskem. Prvi dve se nahajata že nekaj tednov na Kitajskem, drugi dve pa dospeta v Taku pričetkom septembra. Operacije se udeležuje sedaj samo en del moštva „Zente“, drugi ostanejo v Taku do hipa, ako bi bilo treba odriniti.

900-letnico krščanstva so na sijajen način praznovali dne 15. t. m. v Ostrogonu na Ogerskem, kjer je bil pred 900 leti po svetniku Astriku krščen ogerski kralj Štefan. Na slavnosti je bil navzoč nadvojvoda Friderik kot zastopnik cesarjev, dalje ogerski ministerski predsednik Szell in mnogo drugih ministrov. Na slavnostnem obedu je živo govoril kardinal-primas Vaszary in Szell, ki pa je prej še izdajal tajna povelja proti udeležbi te slavnosti.

Senzacionalna kriminalna razprava v Italiji. Da je toli slavljena kulturna Italija proti svoji volji zavetja razbojnikov in banditov vsake vrste, to je resnica, katero priznavajo, četudi s težkim srcem, mnogi boljši italijanski listi. Eden teh listov piše povodom umora italijanskega kralja, da se vsa italijanska kronika koplje v razbojniško preleti krvi. Da je to resnica, nam najbolj priča glavna razprava, ki se vodi baš te dni v Palmiji v Kalabriji, v tem poglavitem zavetju ljudskih izvrzkov. Vseh skupaj je obtoženih 248 oseb, med katerimi se seveda nahaja tudi nekoliko žensk. Do 200 oseb je obtoženih radi raznih zločinov, ako pa se more verjeti pričam, redarstvu in javnemu mnenju, palo je v roke pravici okoli 250 grešnikov zrelih za kolec in konopec in katerih čaka (?) zaslužena kazni. V tem kraju je bila izvrstno organizovana družba, ki se deli na tri razrede. V prvem redu se nahajajo „najzaslužnejši“ člani družbe, ki so že neštivilokrat dokazali, da znajo dobro sukati bodalce in dolge prste na škodo svojega bližnjega. Ti razbojniki so imeli tudi svoje razsodišče, ki je sodilo one, ki se niso pokorili točno odredbam svojih predstojnikov. Mnogi oškodovanci niso niti uležili tožbe proti tem razbojnikom, ker so se bali njihovega maščevanja. Ali se tej razpravi posreči iztrebiti iz Kalabrije razbojništvo, ker je ta družba prebrisan organizovana, to je še vprašanje.

Veja mu je šla skozi telo. — Na Dunaju se je pri stavbi neke hiše podrl zidarski oder ter so zidarji pali tri nadstropja globoko na cestni tlak. Zidar Diviš je priletel na bližnje drevo in mu je neka veja predrta telo. Vejo so morali odžagati, da so mogli spraviti z drevesa Diviša, ki je takoj umrl.

Bučelin strup je sredstvo proti kačjemu piku. Mnogo je znanih sredstev zoper kačji pik, vendar se nobeno (Dalje na zadnji strani.)

Izjava.

Na ponovne napade na našega prečastitega dušnega pastirja, vikarja Simona Gregorčiča v listu „Soča“, in da bi svet ne mislil, da se občinarji sedelske občine strinjajo s temi ostudnimi in lažnjivimi napadi, spoznalo je podpisano starešinstvo za svojo dolžnost, zavrniti vse te napade kot popolnoma neutemeljene in lažnjive, ter izjaviti, da uživa prečastiti gospod vikar S. Gregorčič v občini popolno spoštovanje in da je v vsakem oziru unet za dušno in telesno srečo svojih vikarijanov.

V Sedlu, dne 16. avgusta 1900.

Jos. Gašperut, župan.

Jožef Kramar, Anton Baloh, Valentin Čebokli, podžupani; Anton Kramar, Ivan Kramar, Andrej Kosmačin, Jožef Čušin, Ivan Čušin in Valentin Kramar, starešine.

Zahvala.

Podpisani se najsrčneje zahvaljujejo za vse izraze sožalja o smrti gosp.

Matevža Šverko-ta,

c. kr. sodnega kancelista v Kobaridu, in vsem onim, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je pogreb tako veličastno vršil: častiti duhovščini, slavnemu županstvu v Kobaridu, „Narodni čitalnici“ in njenim pevcem in godcem, darovateljem vencev, dekletom in mladeničem, konečno vsem domačinom in onim, ki so prišli od zunaj, da izkažejo zadnjo čast predragemu pokojniku.

V Kobaridu, 15. avgusta 1900.

Žalujoci stariši, bratje in uradniški tovariši.

teh sredstev ni še posebno obneslo. Zdravniki so se mnogo prizadevali, da bi našli sredstvo, ki bi pomagalo v vseh slučajih, a zastoj; zdaj pa je neki francoski učenjak zasledil to sredstvo v bučelinem strupu. Ta učenjak je poskušal to sredstvo na nekem psu. Tega psa je pustil pičiti od zelo strupene kače, potem pa ga je pustil na isti kraj pičiti po bučeli. Po bučelinem piku je psa stresla mrzlica, a v nekaterih urah je že bil popolnoma zdrav.

Odlikovan pes. — Nekemu fundlandskemu psu, ki je v zadnjih dveh letih rešil iz reke Sène veliko število samomorilcev, je podelila francoska družba za varstvo živalij, častno verižico okoli vratu. — Temu odlikovancu bi se skoro čestitalo! —

Poslano.

Gospod Fr. Moravus, tovarnar stolpnih ur v Brnu, izdelal je za našo farno cerkev jako solidno uro, s katero smo popolnoma zadovoljni. Zategadelj priporočamo toplo omenjevo tvrdko. Župni in občinski urad Triebendorf.

Opravljena soba

se iznajemlje na Travniku št. 13, II. nadstr.

Loterijske številke.

18. avgusta.
Dunaj 30 55 83 47 89
Gradec 55 15 81 76 67

ZAHVALA.

Podpisani se najsrčneje zahvaljujejo vsem onim, ki so na katerikoli način skazali sožalje na prebitki izgubi naše nad vse ljubljene ranjke

Franciške Molar roj. Lutman.

Dolžnost nam je še posebej izreči toplo zahvalo preč. g. kuratu, slavnemu starašinstvu za udeležbo in za darovan krasni venec, gg. pevcem in njih voditelju za nagrobno petje, vsem znancem in prijateljem iz mesta in okolice, kakor tudi p. n. domačinom, ki so v mnogobrojnem številu udeležili se tužnega sprevoda.

Bog povrni vsem obilo!

V Št. Andrežu, dne 20. avgusta 1900.

Zalujoči ostali.

Dunajska borza.

20. avgusta, 1900.

Skupni državni dolg v notah	97-65
Skupni državni dolg v srebru	97-15
Avstrijska zlata renta	116-60
Avstrijska kronska renta 4%	97-75
Ogerska zlata renta 4%	1-15
Ogerska kronska renta 4%	90-60
Avstro-ogerske bančne delnice	17-08
Kreditne delnice	663-25
London vista	242-20
Nem. drž. bankovci za 100 mark	118-22 ¹ / ₂
20 mark	23-62
20 frankov	19-30
Italijanske lire	90-30
C. kr. cekini	11-40

Anton Fon,

klobučar in gostilničar,

Semeniška ulica št. 6,

ima bogato zalogo raznovrstnih

klobukov

ter toči v svoji krčmi

pristna domača vina

in postreže tudi z jako ukusnimi

jedili.

Kolesarji pozor!

Podpisani naznanja gg. kolesarjem, da ima v zalogi dvokolesa iz najboljšega materiala po jako nizkih cenah, in sicer od 170 kron (85 gld.) naprej opremljene z vsemi potrebščinami (komplet). — Ob enem priporoča gg. krojačem in šiviljam svojo veliko zalogo raznovrstnih šivalnih strojev najnovejših sistemov od 48 kron (24 gld.) naprej. — Poroštvo 5 let. — Daja tudi na obroke.

Z odličnim spoštovanjem

Martin Šuligoj,

urar v Kanalu.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Mirodilnica

v Tržni ulici poleg kritege trga
(poslopje c. kr. okrož. sodišča)

ima veliko zalogo nafinejega

žvepla v kosih,

katere prodaja po najnižji ceni.

Ima tudi vsakovrstnih najboljših pripomočkov za čiščenje vina.

Zaloga Portland- in Roman-cementa

Priporoča se p. n. občinstvu

Ant. Jeretič.

C. kr. državna svetinja za odlične proizvode. — Prva moravska tvornica turnskih ur

Fr. Moravus

Brno,

Veliké náměstí št. 8, (Brünn, GROSSER PLATZ Nr. 8) izdeluje in razpošilja stolpne ure za cerkve, šole, gradove, mestne zbornice, tovarne itd.; ure za nadzorovanje ponočnih čuvajev, električne ure, vse v dovršenih proizvodih in z jamstvom.

Do sedaj se je razposlalo 135 stolpnih ur v popolno zadovoljstvo.

Tovarna pohištva

FRANCO PAVŠIČ,

Gorica, Šempeterska cesta št. 9,
izdeluje najzanesljivejše in najtrajnejše izdelano pohištvo po zmerni, pošteni, dela povsem vredni ceni.
Posebno priporoča opravilo za

spalne in jedilne sobe

za salone in pisarne.

Kupuje orehova debla, prodaja orehove obkladke (rimeše) itd. itd. itd.
Ugodni plačilni pogoji!
Vsaka naročba se izvrši v najkrajšem času.

Rojaki!

Spominjajte se o vsaki priliki „Sotskega doma“.

Nikaka skrivnost ni več

napraviti si vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za napraviti po 5 litrov likerjev: Tropinovec, Absinc, Vermut, Ruski pelinovec, češki liker, Kimel po 80 kr.; Slivovec, Rum, češnjevcec, Alaš, Alpski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartreuse, Pilzenski liker po 95 kr. — Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali poštne nakaznici: po poštne povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljati pridenem navodilo, kako se napravi liker. Preprodajalcem, če naročijo več blaga, mnogo ceneje.

Anton Rukavina,
Trst, Via Belvedere št. 23

Centralna posojilnica,

registrovana zadruga z omejeno zavezo,
v Gorici, v ulici Vetturini št. 9. (Šolski Dom).

Sprejema denar:

- od udov
 - deleže
 - a) glavne deleže po 200 K. — b) opravilne deleže po 2 K.
 - Lastniki glavnih deležev plačajo vpisnine 4 K, lastniki opravilnih deležev plačajo vpisnine 1 K. Deležne knjižnice veljajo 30 helerjev.
 - od udov in neudov
 - hranilne vloge
 - katere obrestuje po 4 1/2% in plača sama rentni davek.
 - Obresti se računijo le za cele mesece, za vloge vložene po 1. em dnevu meseca ali vzdignene pred zadnjim dnem meseca se ne računijo obresti za oni mesec, ko so bile vložene oziroma vzdignene.
 - Hranilne vloge se izplačavajo tistemu, ki prinese knjižico. Če pa lastnik hranilne knjižice želi, da naj se sme izplačati le njemu, bode ravnateljstvo taki pridržek (vinculum) zaznamovalo na knjižici.

Hranilne vloge se vračajo:
do 200 K brez napovedi, do 600 K po enomesečni odpovedi, do 2000 K po trimesečni odpovedi, večji zneski po šestmesečni odpovedi.

Lastniki hranilnih vlog niso odgovorni za morebitne izgube. Vso odgovornost imajo izključno lastniki deležev.

Centralna Posojilnica daje posojila.

- na vknjižbo po 5 1/2;
- na menice in sploh na osebni kredit po 6%.
- na tekoči račun po pogodbi.

Centralna Posojilnica je zveza in središče gospodarskih zadrug na Goriškem in je kot taka vredna podpore in priporočila od strani vseh goriških Slovencev.

Uradni prostori so v ulici Vetturini št. 9., v pritličju.
Uradne ure vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9 do 1 ure

Vzajemna zavarovalnica

proti požarnim škodam in poškodbi cerkv. zvonov
v Ljubljani,
je pričela svoje delovanje.

Pisarna zavarovalnice

se nahaja
na Dunajski cesti
v Medjatovi hiši
(v pritličju.)